

Kriminalvård

Slutlig statistik för 2015

Reviderad 2017-02-15

Sammanfattning

I statistiken över kriminalvård redovisas i huvudsak uppgifter om personer intagna och inskrivna i kriminalvårdsanstalt, personer övervakade inom Kriminalvårdens frivårdsorganisation samt vissa uppgifter om personer intagna i häkte. Resultaten i kriminalvårdsstatistiken påverkas av det flöde av ärenden som handläggs av myndigheterna tidigare i rättskedjan, främst ärendeflödet i domstolarna. Se nedan för en definition av intagna och inskrivna.

Anstalt

- År 2015 intogs 8 580 personer i kriminalvårdsanstalt, vilket är en minskning (-4 %) jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet minskat med 18 procent.
- Antalet *inskrivna* i anstalt den 1 oktober 2015 var 4 290 personer, vilket är en minskning med 1 procent sedan 2014. Antalet har även minskat i jämförelse med den 1 oktober 2006 (-22 %).
- Av de personer som intogs i anstalt under 2015 var cirka 6 procent kvinnor och 94 procent män. Dessa andelar har varit relativt oförändrade under den senaste tioårsperioden.
- Av de personer som intogs under 2015 hade 43 procent tidigare haft en frihetsberövande kriminalvårdspåföljd. Det gällde för 40 procent av de intagna kvinnorna och 44 procent av de intagna männen. Jämfört med 2014 har den totala andelen intagna som tidigare varit frihetsberövade minskat med 3 procentenheter. Vid en jämförelse med 2006 har andelen minskat med 8 procentenheter.
- Av de personer som intogs under 2015 var 5 procent 15–20 år, 14 procent 21–24 år, 45 procent 25–39 år och 35 procent över 40 år. Jämfört med 2014 var åldersstrukturen bland dem som togs in i anstalt i stort sett oförändrad. Jämfört med 2006 har det dock skett förändringar i åldersstrukturen. Exempelvis har åldersgruppen 25–39 år ökat med 4 procentenheter, medan åldersgruppen 40–49 år har minskat med 6 procentenheter.
- Av dem som intogs under 2015 hade en majoritet (59 %) dömts för narkotikabrott, tillgreppsbrott eller trafikbrott som huvudbrott. Av dessa har antalet som dömts för tillgreppsbrott eller trafikbrott minskat med 4 respektive 13 procent jämfört med 2014. Antalet intagna för narkotikabrott ökade däremot med 7 procent jämfört med året innan.

Frivård och häkte

- År 2015 påbörjade 10 100 personer frivårdspåföljder med övervakning, vilket gäller personer som dömts till skyddstillsyn eller villkorligt frigivits från anstalt. Det är en minskning med 4 procent jämfört med 2014. I jämförelse med 2006 har antalet påbörjade övervakningar minskat med 22 procent. Antalet personer under övervakning den 1 oktober 2015 var 10 300, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med samma tidpunkt året innan.
- Sammanlagt 1 830 personer påbörjade intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV) under 2015, vilket är en minskning med 3 procent jämfört med 2014 och med 40 procent jämfört med 2006. Den 1 oktober 2015 avtjänade 251 personer ett fängelsestraff genom intensivövervakning med elektronisk kontroll.
- Den 1 oktober 2015 var 1 630 personer inskrivna i häkte¹, vilket är en minskning med 3 procent jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet personer som var inskrivna i häkte den 1 oktober minskat med 13 procent.

---

¹ Korrigerad 2017-02-15

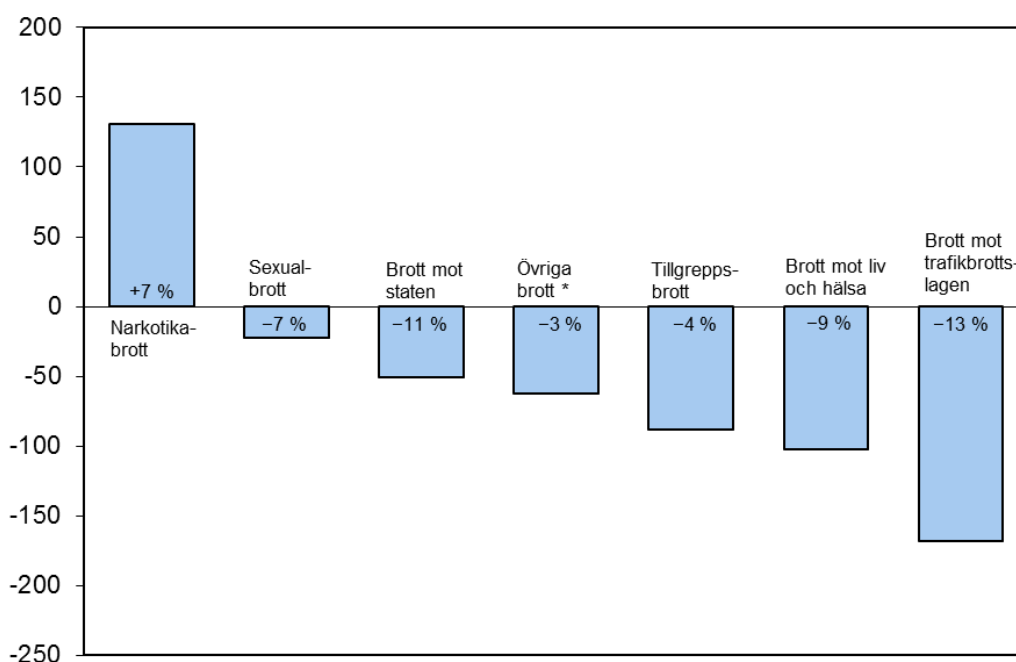
Definition

Kriminalvårdsstatistiken redovisar personer som

- är intagna i kriminalvårdsanstalt
- övervakas av Kriminalvårdens frivårdsorganisation
- är inskrivna i häkte.

För att redovisa övervakade och intagna personer används framför allt två mått:

- *Antalet intagna* beskriver hur många personer som har börjat avtjäna ett fängelsestraff i anstalt eller en övervakning inom frivården under året. Statistiken redovisar antal händelser, vilket innebär att en person som har tagits in flera gånger under året räknas flera gånger.
- *Antalet inskrivna den 1 oktober* beskriver hur många enskilda personer som faktiskt var inskrivna på anstalt eller i frivården vid detta datum.

Figur 1. Förändringar i antalet intagna i kriminalvårdsanstalt mellan 2014 och 2015 (procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas inuti staplarna).

* Kategorin Övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna i figuren. Det är bland annat skattebrott, smuglingsbrott och brott mot vapenlagen.

Inledning

Kriminalvårdsstatistiken redovisar personer intagna i kriminalvårdsanstalt, personer som övervakas av Kriminalvårdens frivårdsorganisation samt personer inskrivna i häkte. För att redovisa intagna och övervakade personer används framför allt två mått, dels antalet *intagna* under året, dels *antalet inskrivna den 1 oktober*. Antalet intagna beskriver hur många personer som har börjat avtjäna ett fängelsestraff eller en övervakning under året. Statistiken redovisar antal händelser, vilket innebär att en person som har tagits in flera gånger under året räknas flera gånger. Antalet inskrivna den 1 oktober beskriver däremot hur många enskilda personer som faktiskt var inskrivna i anstalt eller hos frivården vid detta datum.

När du tolkar statistiken, *tänk på följande*:

- Statistiken över inskrivna den 1 oktober omfattar i högre grad personer som dömts till längre fängelsestraff, medan statistiken över dem som intagits under året i högre grad omfattar personer som dömts till kortare fängelsestraff. Strukturen vad gäller ålder, kön, tidigare kriminalvårdspåföljd och vilket huvudbrott de dömts för kan därför se olika ut i de två populationerna.
- Det finns vissa nivåskillnader vid jämförelser mellan statistiken över antalet intagna i anstalt och lagföringsstatistiken över antalet fängelsedömda. Dessa skillnader beror bland annat på att en del fängelsedömda avtjänar sitt straff med elektronisk fotboja och därför inte räknas in i statistiken över personer intagna i anstalt, samt på att tidpunkten för det fällande domslutet om fängelse och datumet för själva inskrivningen i anstalt kan infalla under olika kalenderår.
- Den redovisade fängelsetiden är den tid som respektive person dömts till, inte den faktiska tiden som en person har varit inskriven i anstalt. Den redovisade fängelsetiden tar således inte hänsyn till villkorlig frigivning eller tillgodoräknad tid.

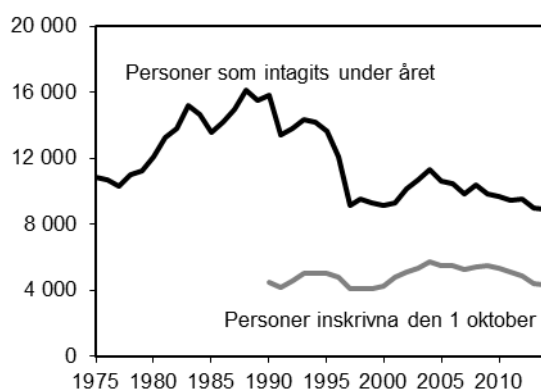
Utvecklingen av antalet personer i anstalt

Under 2015 togs 8 580² personer in i anstalt, vilket är en minskning (-4 %) jämfört med 2014, och det lägsta antalet intagna under mätperioden 1975–2015. Jämfört med tio år tidigare (2006), då 10 400 personer togs in i anstalt, har antalet minskat med 18 procent. I jämförelse med 1988, då nivåerna för intagna var som högst, har antalet intagna nästan halverats (-47 %).

Ungefär 8 610 personer frigavs från anstalt under 2015. Jämfört med 2014 har antalet frigivna minskat med 234 personer (-3 %). I jämförelse med 2006 har antalet frigivna minskat med 17 procent, från 10 300 personer. Av samtliga personer som frigavs under 2015 var 78 procent villkorligt frigivna. Andelen villkorligt frigivna har under den senaste tioårsperioden varierat mellan 78 och 80 procent.

Den 1 oktober 2015 var 4 290 personer inskrivna i anstalt. Det är en minskning med 1 procent jämfört med motsvarande antal den 1 oktober 2014. I jämförelse med 2006 har antalet personer inskrivna per den 1 oktober minskat med 22 procent.

Sedan 2009 har antalet inskrivna i anstalt den 1 oktober minskat kontinuerligt. År 2015 noterades det lägsta antalet sedan år 2000.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Intagningar under året	8 580 personer -362 (-4 %)
Inskrivna den 1 oktober	4 290 personer -27 (-1 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Intagningar under året	8 580 personer -1 850 (-18 %)
Inskrivna den 1 oktober	4 290 personer -1 240 (-22 %)

Figur 2. Antal personer som intagits i kriminalvårdsanstalt respektive antal personer som var inskrivna i anstalt den 1 oktober 1975–2015.

² Talen i texten redovisas efter principen om tre informationsgivande siffror. Exempel: 10 428 intagna avrundas till 10 400, och 8 581 intagna avrundas till 8 580, medan 556 intagna förblir 556. Samtliga beräkningar är dock gjorda med icke-avrundade tal, varefter *resultaten* redovisas avrundade i texten.

Medelbeläggningen³ i anstalt har minskat något i jämförelse med medelbeläggningen året innan, från 3 870 personer 2014 till 3 800 personer 2015. Jämfört med 2006 har medelbeläggningen minskat med 20 procent, från 4 780 personer.

Brottsstruktur

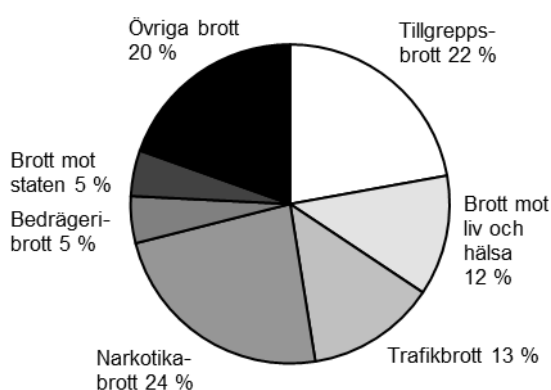
Av de 8 580 personer som *intogs* i anstalt 2015 hade mer än hälften (59 %) dömts för narkotikabrott (1–3b § narkotikastrafflagen), tillgreppsbrott (8 kap. BrB) eller trafikbrott (1 §, 3–5 § trafikbrottslagen) som huvudbrott. Under året hade 24 procent av de intagna dömts för brott mot narkotikastrafflagen (2 020 personer) och 1 900 personer (22 %) hade dömts för tillgreppsbrott. Något fler än hälften av dessa hade dömts för grov stöld eller rån (inklusive grovt rån). Vidare togs 13 procent in i anstalt för brott mot trafikbrottslagen (1 130 personer). Det vanligaste trafikbrottet var rattfylleri (inklusive rattfylleri under påverkan av narkotika samt grovt rattfylleri). Ungefär 12 procent (1 050) av de intagna personerna hade dömts för brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB), vanligast för misshandel (inklusive grov misshandel). Antalet personer som togs in i anstalt för sexualbrott (6 kap. BrB) var 3 procent av samtliga intagna.

Brottsstrukturen 2015 är i stort sett densamma som 2014. I ett tioårsperspektiv har det dock skett förändringar bland de intagna. Framst märks förändringar i andelen intagna för trafikbrott och narkotikabrott. Jämfört med 2006 har andelen intagna för trafikbrott minskat med 5 procentenheter, medan andelen intagna för narkotikabrott däremot har ökat med 4 procentenheter.

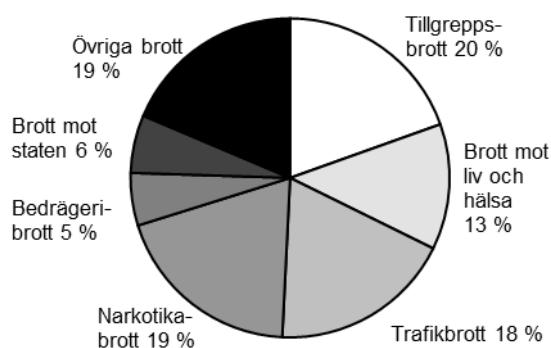
---

³ Genomsnittligt antal inskrivna under året, exklusive långtidsfrånvarande. Se dokumentet *Beskrivning av statistiken* (RV0401) för närmare information om beräkningen.

Personer som intagits under 2015

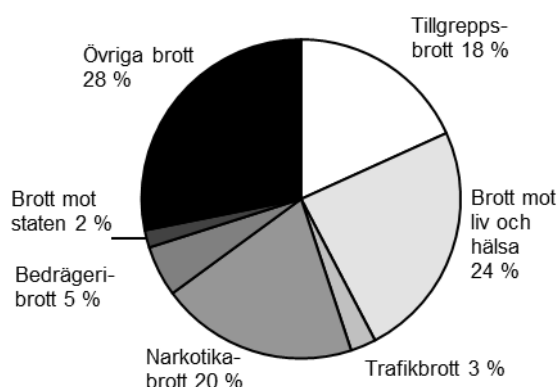
Personer som intagits under 2006

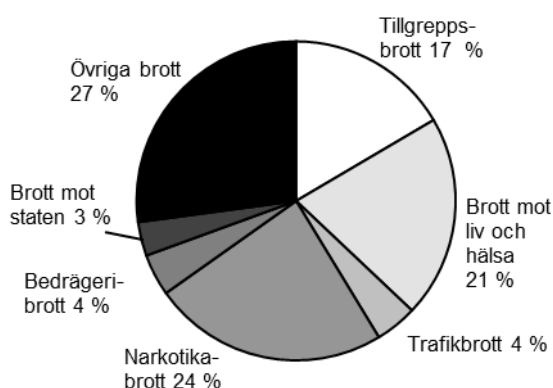
Figur 3. Brottskategorier (huvudbrott) i procent av det totala antalet personer som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015 (8 580 personer) respektive 2006 (10 400 personer).

Resultatet för statistiken över *inskrivna i anstalt* vid en viss tidpunkt skiljer sig från resultatet för statistiken över *intagna*. Skillnaden beror på att statistiken över *inskrivna* vid en viss tidpunkt i högre grad omfattar personer som begått grova brott och dömts till långa fängelsestraff. Personer som begått brott mot liv och hälsa utgjorde till exempel 24 procent av de *inskrivna* den 1 oktober 2015, men endast 12 procent av de personer som togs in i anstalt samma år. Mönstret är likartat för personer som begått grova narkotikabrott; de utgjorde 11 procent av de *inskrivna* den 1 oktober, men endast 3 procent av de personer som togs in under året. För dömda för brott mot trafikbrottslagen, som vanligtvis ger kortare strafftider, är förhållandet däremot det motsatta. Andelen *inskrivna* den 1 oktober 2015 för brott mot trafikbrottslagen var endast 3 procent, medan andelen personer som togs in för brott mot trafikbrottslagen under 2015 utgjorde 13 procent av samtliga personer som togs in i anstalt.

Personer som var inskrivna den 1 oktober 2015

Personer som var inskrivna den 1 oktober 2006

Figur 4. Brottskategorier (huvudbrott) i procent av det totala antalet personer som var inskrivna i kriminalvårdsanstalt den 1 oktober 2015 (4 290 personer) respektive den 1 oktober 2006 (5 530 personer).

Antalet *inskrivna i anstalt* den 1 oktober 2015 har minskat något för de flesta typer av huvudbrott jämfört med den 1 oktober 2014, och brottsstrukturen är därmed i stort sett oförändrad.

Vissa förändringar kan dock noteras när det gäller brottsstrukturen vid en jämförelse med den 1 oktober 2006. Andelen *inskrivna* för brott mot liv och hälsa och andelen *inskrivna* för narkotikabrott har exempelvis ökat respektive minskat med 4 procentenheter vardera.

Utvecklingen av antalet personer i anstalt för brott mot liv och hälsa

Den största enskilda brottskategorin bland *brott mot liv och hälsa* är misshandel och grov misshandel. I brott mot liv och hälsa ingår även mord och dråp. De som dömts för något av dessa brott utgör en mycket liten andel av dem som tas in i anstalt årligen, men har ändå en inverkan på antalet *inskrivna* den 1 oktober, på grund av de långa strafftider (inklusive livstid) som dessa brott oftast ger.

År 2015 togs 1 050 personer in i anstalt efter att ha dömts för brott mot liv och hälsa som huvudbrott, vilket är en minskning med 9 procent jämfört med 2014. Jämfört med 2006, då 1 330 personer togs in, har antalet minskat med 21 procent.

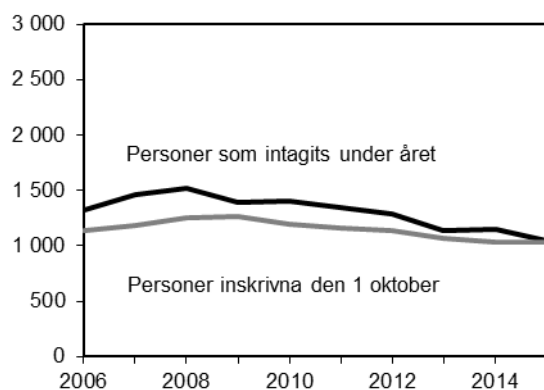
Av dem som togs in i anstalt efter att ha dömts för brott mot liv och hälsa hade 927 personer dömts för misshandel (inklusive grov misshandel och synnerligen grov

misshandel⁴) som huvudbrott, en minskning med 8 procent jämfört med 2014. I jämförelse med 2006 har antalet intagna minskat med 23 procent.

Antalet personer som var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2015 efter att ha dömts för brott mot liv och hälsa var i stort sett oförändrat jämfört med 2014. Jämfört med den 1 oktober 2006 har antalet dock minskat med 9 procent.

Av samtliga inskrivna för brott mot liv och hälsa den 1 oktober 2015 var 55 procent dömda för mord eller dråp. Denna andel har ökat i jämförelse med den 1 oktober 2006, då dömda för mord eller dråp utgjorde 44 procent av de inskrivna för brott mot liv och hälsa.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Intagningar under året	1 050 personer -102 (-9 %)
Inskrivna den 1 oktober	1 040 personer +4 (±0 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Intagningar under året	1 050 personer -281 (-21 %)
Inskrivna den 1 oktober	1 040 personer -100 (-9 %)

Figur 5. Antal personer som dömts för brott mot liv och hälsa och intagits i kriminalvårdsanstalt, respektive var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2006–2015.

Utvecklingen av antalet personer i anstalt för tillgreppsbrott

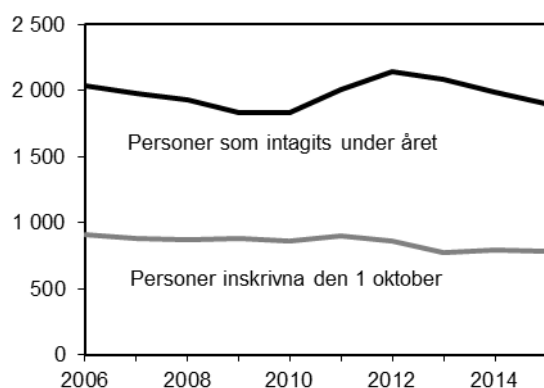
I tillgreppsbrotten ingår snatteri, stöld, grov stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel och rån (inklusive grovt rån).

År 2015 togs 1 900 personer in i anstalt efter att ha dömts för tillgreppsbrott som huvudbrott. Det är en minskning med 4 procent jämfört med 2014. Antalet intagna för rån (inklusive grovt rån) minskade (-7 %), medan antalet intagna med grov stöld som huvudbrott ökade med 3 procent. I jämförelse med 2006 har antalet intagna med tillgreppsbrott som huvudbrott minskat med 7 procent.

Antalet personer som var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2015, dömda för tillgrepps-

⁴ Synnerligen grov misshandel infördes i brottsbalken den 1 juli 2010.

brott, har minskat med 2 procent, från 797 till 782 personer, i jämförelse med den 1 oktober 2014. Jämfört med den 1 oktober 2006 har antalet inskrivna för tillgreppsbrott minskat med 15 procent.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Intagningar under året	1 900 personer -88 (-4 %)
Inskrivna den 1 oktober	782 personer -15 (-2 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Intagningar under året	1 900 personer -138 (-7 %)
Inskrivna den 1 oktober	782 personer -133 (-15 %)

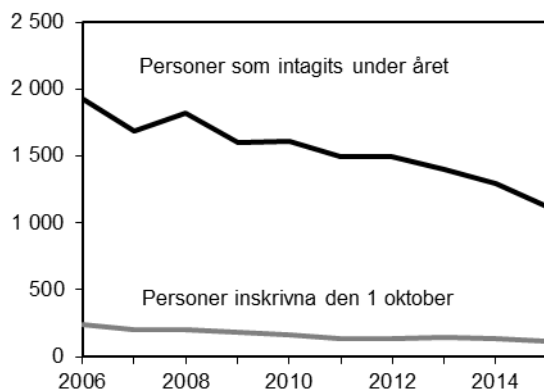
Figur 6. Antal personer som dömts för tillgreppsbrott och intagits i kriminalvårdsanstalt, respektive var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2006–2015.

Utvecklingen av antalet personer i anstalt för trafikbrott

Trafikbrotten omfattas av brott mot trafikbrottslagen, främst rattfylleri (inklusive rattfylleri under påverkan av narkotika samt grovt rattfylleri) och olovlig körning.

År 2015 togs 1 130 personer in i anstalt efter att ha dömts för brott mot trafikbrottslagen, vilket är en minskning med 13 procent jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet intagna för trafikbrott minskat med 42 procent.

Antalet personer som var inskrivna i anstalt för trafikbrott den 1 oktober 2015 minskade med 18 procent jämfört med 2014 och uppgick till 111 inskrivna personer. Jämfört med den 1 oktober 2006, då 236 personer var inskrivna i anstalt för trafikbrott, har antalet mer än halverats (-53 %).

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Intagningar under året	1 130 personer -168 (-13 %)
Inskrivna den 1 oktober	111 personer -25 (-18 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

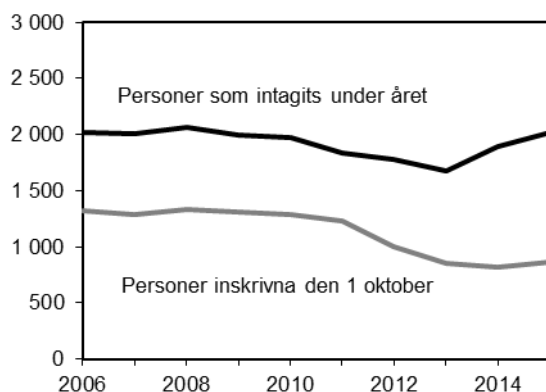
Intagningar under året	1 130 personer -804 (-42 %)
Inskrivna den 1 oktober	111 personer -125 (-53 %)

Figur 7. Antal personer som dömts för trafikbrott och intagits i kriminalvårdsanstalt, respektive var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2006–2015.

Utvecklingen av antalet personer i anstalt för narkotikabrott

År 2015 togs 2 020 personer in i anstalt efter att ha dömts för brott mot *narkotikastrafflagen*. Under perioden 2008–2013 minskade antalet intagna för narkotikabrott kontinuerligt, men från och med 2014 noteras en ökning. Antalet intagna för narkotikabrott 2015 har ökat med 7 procent jämfört med 2014. Jämfört med tio år tidigare (2006) är antalet intagna för narkotikabrott dock oförändrat (± 0 %).

Antalet personer som var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2015, dömda för narkotikabrott, ökade med 5 procent (till 859 personer) jämfört med 2014. Antalet inskrivna den 1 oktober 2015 har dock minskat med 35 procent i jämförelse med 2006, vilket delvis kan härledas till den praxisförändring som genomfördes i och med de vägledande domar om straffvärde för narkotikabrott som Högsta domstolen fattade under perioden från juni 2011 och framåt.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Intagningar under året	2 020 personer +131 (+7 %)
Inskrivna den 1 oktober	859 personer +41 (+5 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Intagningar under året	2 020 personer +1 (±0 %)
Inskrivna den 1 oktober	859 personer -462 (-35 %)

Figur 8. Antal personer som dömts för narkotikabrott och intagits i kriminalvårdsanstalt, respektive var inskrivna i anstalt den 1 oktober 2006–2015.

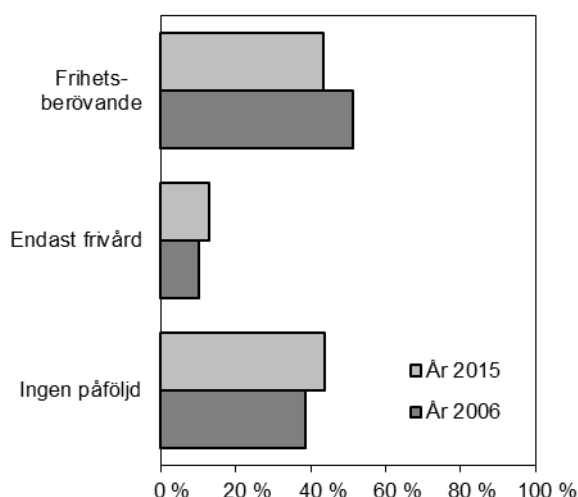
Tidigare kriminalvårdspåföljd⁵

Av de 8 580 personer som togs in i anstalt 2015 hade 43 procent tidigare haft en frihetsberövande kriminalvårdspåföljd, och 13 procent hade tidigare haft en frivårdspåföljd. Resterande 44 procent hade inte haft någon tidigare kriminalvårdspåföljd⁶. Andelen personer utan tidigare kriminalvårdspåföljd har ökat med 3 procentenheter och andelen personer med en tidigare frihetsberövande påföljd har minskat med 3 procentenheter jämfört med 2014. År 2015 hade 40 procent av de intagna kvinnorna och 44 procent av de intagna männen tidigare haft en frihetsberövande kriminalvårdspåföljd.

Jämfört med 2006 har andelen personer som tidigare varit frihetsberövade minskat med 8 procentenheter. De som tidigare haft en frivårdspåföljd eller ingen tidigare kriminalvårdspåföljd har i sin tur ökat med 3 respektive 5 procentenheter.

⁵ I samband med produktionen av 2015 års kriminalvårdsstatistik gjorde Kriminalvården förändringar i variabeln *tidigare kriminalvårdspåföljd*. På grund av förändringarna har tidigare publicerade statistikvärden korrigerats. Se avsnittet *Statistikens innehåll, Jämförelser över tid* för mer information.

⁶ Det behöver inte innebära att en person är obelastad. Påföljderna böter, villkorlig dom och överlämnande till särskild vård räknas till exempel inte som tidigare kriminalvårdspåföljder.

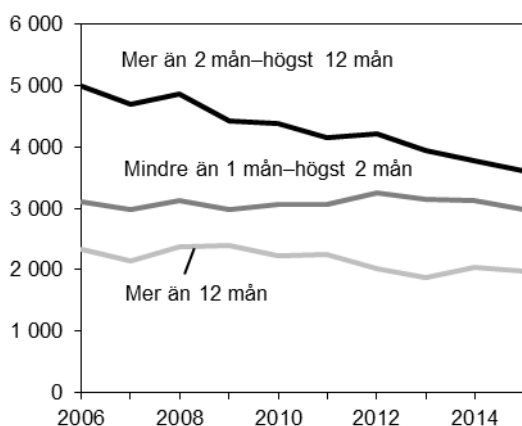

Figur 9. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter tidigare kriminalvårdspåföljd, 2006 och 2015.

Fängelsetidens längd

År 2015 togs 2 990 personer med strafftider på *mindre än en månad till högst två månader* in i anstalt. Jämfört med 2014, då 3 120 personer med strafftider inom den kategorin togs in i anstalt, har antalet minskat med 4 procent. Även antalet intagna med strafftider på *mer än två månader till högst ett år* har minskat med 4 procent, från 3 770 personer 2014 till 3 610 personer 2015. Antalet intagna med strafftider på *mer än ett år* har minskat med 67 personer (-3 %) jämfört med 2014. År 2015 intogs 1 980 personer med strafftider inom den kategorin.

Jämfört med 2006 har antalet intagna 2015 med strafftider på *mindre än en månad till högst två månader* minskat med 116 personer (-4 %). Antalet intagna med strafftider på *mer än två månader till högst ett år* samt på *mer än ett år* har också minskat med 28 respektive 15 procent.

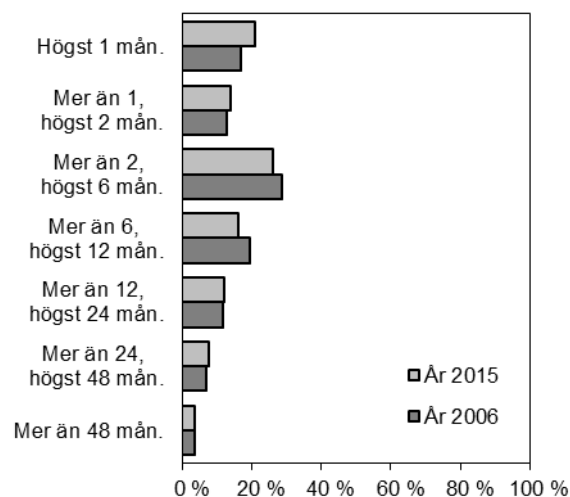
Figur 10. Antal personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter strafftidens längd. Utveckling från 2006 till 2015.

Fördelningen av strafftider

Under 2015 var fängelsestraff i kategorin *mer än två, högst sex månader* vanligast. Av de 8 580 personer som intogs i anstalt under 2015 hade 26 procent dömts till ett straff inom detta intervall. Näst vanligast var fängelsestraff i kategorin *högst en månad*. Av dem som intogs under 2015 hade 1 780 personer (21 %) dömts till straff inom den kate-

gorin. Andelen intagna som dömts till strafftider inom intervallen *mer än sex månader, högst ett år och mer än ett år, högst två år* var 16 respektive 12 procent. Strafftider på *mer än fyra år* hade endast dömts ut till 3 procent av de intagna.

Fördelningen av strafftider har förändrats något de senaste tio åren. Det kan noteras att andelen intagna med fängelsestraff på *mer än två, högst sex månader* samt *mer än sex månader, högst ett år* har minskat med 2 respektive 3 procentenheter 2015, jämfört med 2006. Motsatt gäller för andelen intagna med fängelsestraff på *högst en månad*, som har ökat med 4 procentenheter.

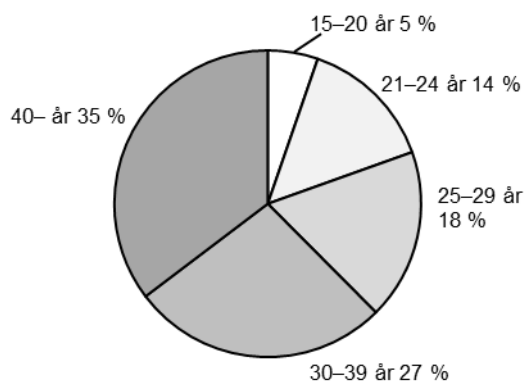

Figur 11. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter strafftidens längd, 2006 respektive 2015.

Ålder, kön och medborgarskap

Ålder

Av de personer som intogs i anstalt 2015 var 35 procent 40 år eller äldre. En något större andel, 45 procent, var 25–39 år, och 14 procent var 21–24 år. Andelen ungdomar 15–20 år utgjorde 5 procent av samtliga personer som togs in 2015. Sedan 1999 ska personer under 18 år dömas till sluten ungdomsvård i stället för fängelse, om det inte finns synnerliga skäl att döma till fängelse.

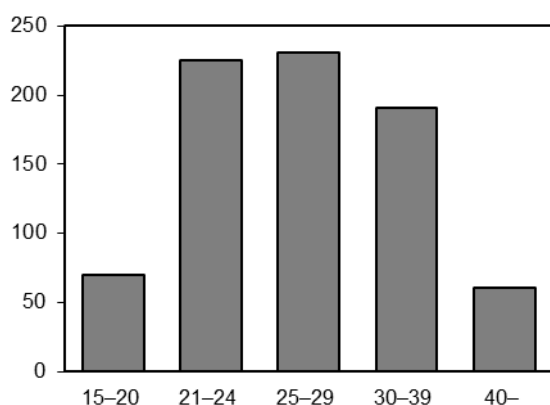

Figur 12. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015, efter ålder (av 8 580 personer).

Jämfört med 2014 var åldersstrukturen bland dem som togs in i anstalt i stort sett oförändrad. Jämfört med 2006 har det dock skett förändringar i åldersstrukturen. Exempelvis har åldersgruppen 25–39 år ökat med 4 procentenheter, medan åldersgruppen 40–49 år har minskat med 6 procentenheter.

Statistiken över antalet inskrivna personer den 1 oktober 2015 har en likartad åldersfördelning som antalet personer som togs in i anstalt under 2015.

Sett till antalet intagna per 100 000 invånare inom respektive åldersgrupp är åldersgruppen 21–29 år störst. Antalet personer som togs in i relation till befolkningen⁷ i respektive åldersgrupp är högst i åldern 25–29 år. År 2015 togs 231 personer per 100 000 invånare i denna åldersgrupp in i anstalt. Minst är åldersgrupperna 15–20 år och 40– år; i dessa åldersgrupper var det 70 respektive 60 personer per 100 000 i befolkningen som togs in i anstalt under 2015.

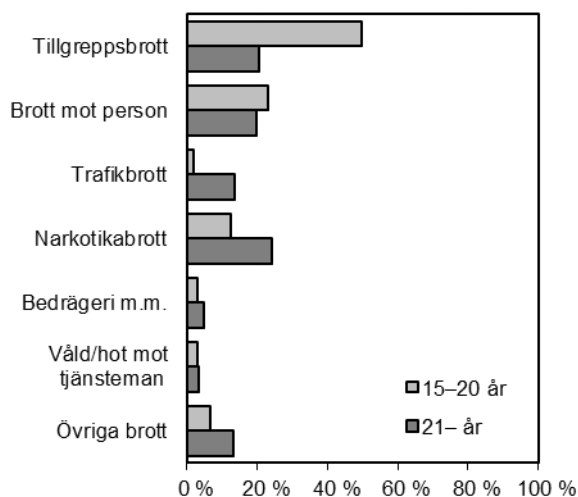

Figur 13. Antal personer som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015, efter ålder, per 100 000 invånare i åldersgruppen.

Ålder och huvudbrott

För ungdomar i åldern 15–20 år som togs in 2015 var tillgreppsbrott det vanligaste huvudbrottet – framför allt stöld (inklusive grov stöld) och rån (inklusive grovt rån). Av samtliga personer i åldern 15–20 år hade 50 procent dömts för tillgreppsbrott som huvudbrott. De vanligaste brotten i åldersgruppen 21–39 år var tillgreppsbrott och narkotikabrott. Av de intagna i denna åldersgrupp hade 25 procent dömts för tillgreppsbrott och 24 procent för narkotikabrott som huvudbrott. Bland de intagna i åldern 40– år, var brott mot narkotikastrafflagen och trafikbrottslagen vanligast; 25 procent av dem som togs in 2015 hade dömts för narkotikabrott och 22 procent för trafikbrott som huvudbrott.

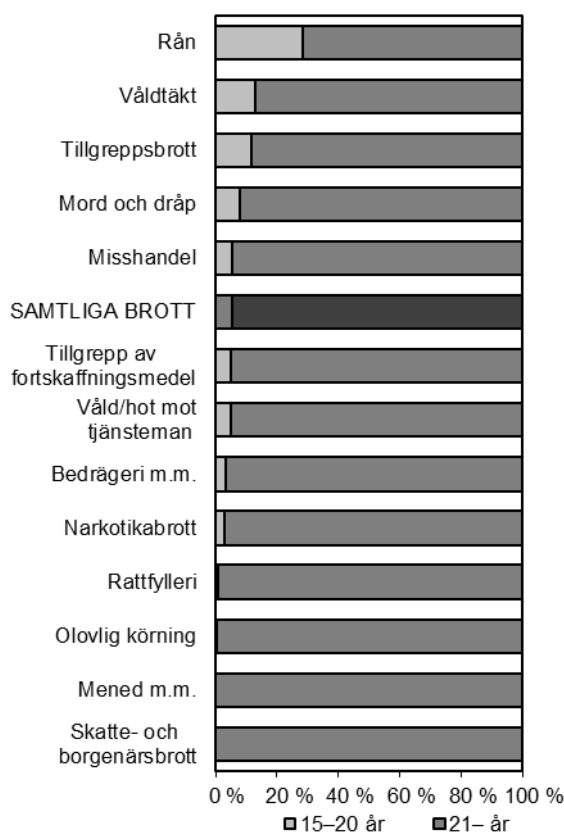
⁷ Beräkningen är gjord utifrån SCB:s statistik över medelfolkmängd (ålder under året). Befolkningsstatistiken baseras på de uppgifter om folkbokförda personer som Skatteverket lämnar till SCB. Dock ingår även personer som inte är folkbokförda i Sverige i kriminalvårdsstatistiken.

Figur 14. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, i åldersgrupperna 15–20 år respektive 21 år eller äldre, efter huvudbrott 2015.

Rån (inklusive grovt rån) är det huvudbrott där den största andelen unga personer finns representerad. Av dem som togs in för rån 2015 var 28 procent ungdomar i åldern 15–20 år, vilket kan jämföras med de äldre intagna i åldern 40– år, som endast utgjorde 6 procent. När det gäller trafikbrott å andra sidan utgjorde gruppen 15–20 år 1 procent av de intagna, medan 59 procent av dem som togs in för brott mot trafikbrottslagen var i gruppen 40– år. Åldersgruppen 40– år utgjorde 62 respektive 54 procent av de personer som intagits efter att ha dömts för rattfylleri (inklusive rattfylleri under påverkan av narkotika eller grovt rattfylleri) och olovlig körning. Åldersgruppen är också störst bland personer som intagits efter att ha dömts för brott mot skattebrottslagen (74 %). Totalt sett utgjorde denna åldersgrupp 35 procent av alla som togs in under 2015. I jämförelser mellan olika åldersgrupper måste man ta hänsyn till att unga personer mellan 15 och 20 år löper betydligt lägre risk att dömas till fängelse jämfört med äldre personer, i synnerhet vid lindrigare brott.

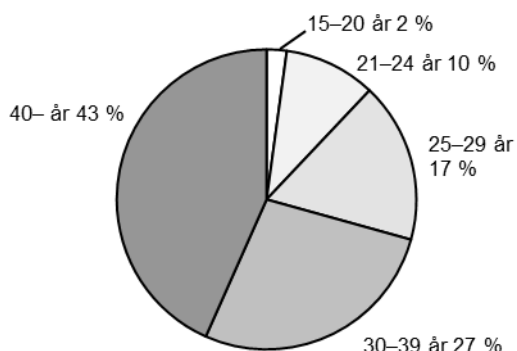
Figur 15. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter huvudbrott och ålder 2015.

Kön och ålder

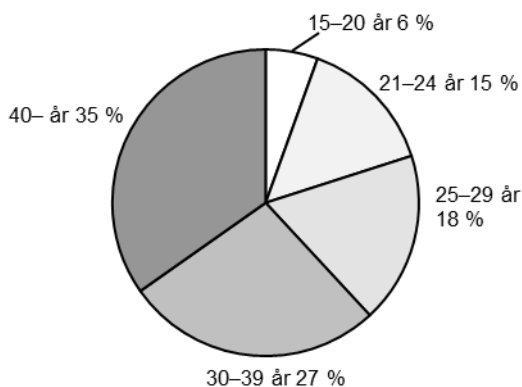
Huvuddelen av dem som tas in i anstalt är män. År 2015 togs 8 030 män och 556 kvinnor in i anstalt. Det motsvarar 94 respektive 6 procent av samtliga personer som togs in. Jämfört med 2006 har antalet kvinnor som togs in i anstalt minskat med 22 procent, från 711 kvinnor. Andelen intagna kvinnor har dock varit relativt oförändrad under perioden 2006–2015.

Ungefär 43 procent av kvinnorna som togs in i anstalt 2015 var 40 år eller äldre. Motsvarande andel bland männen var 35 procent. Jämfört med 2014 har åldersstrukturen bland intagna kvinnor förändrats. Andelen intagna kvinnor i åldersgruppen 40–59 år har minskat med 7 procentenheter, medan andelen intagna kvinnor i åldersgruppen 25–39 år har ökat med 8 procentenheter. Åldersstrukturen för män som togs in i anstalt har inte förändrats mycket i jämförelse med 2014.

Åldersfördelning för kvinnor som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015

Åldersfördelning för män som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015

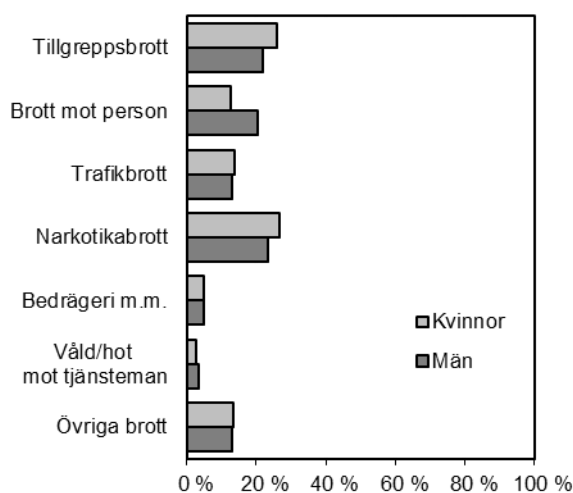
Figur 16. Andel kvinnor (556 personer) respektive män (8 030 personer) som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter ålder, 2015.

Även jämfört med 2006 har det skett en förändring i åldersstrukturen för kvinnor som togs in i anstalt. Andelen intagna kvinnor i åldersgrupperna 21–29 år och 50– år har ökat med 7 respektive 5 procentenheter. Andelen intagna kvinnor i åldersgruppen 30–49 år har däremot minskat med 12 procentenheter.

I jämförelse med 2006 har det också skett en förskjutning i åldersstrukturen för intagna män. Andelen intagna män i åldersgruppen 21–39 år har ökat med 5 procentenheter, medan andelen intagna män i åldersgruppen 40–49 år har minskat med 5 procentenheter.

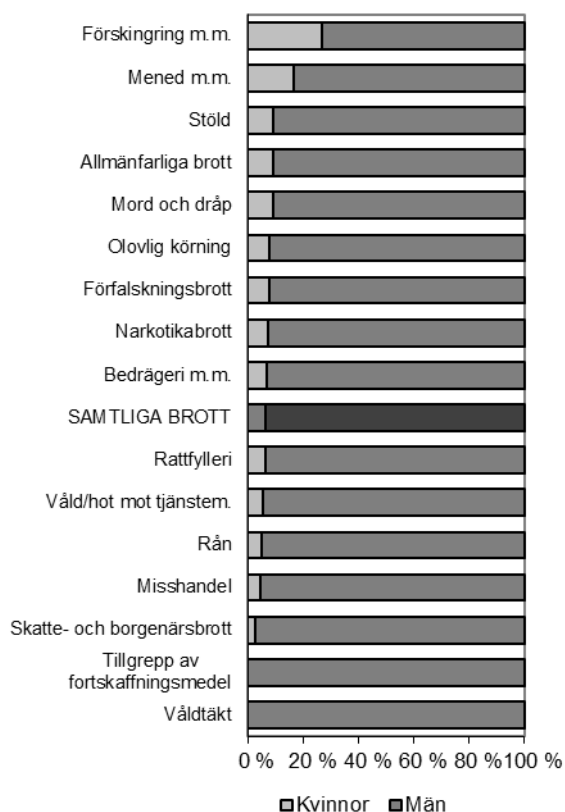
Kön och huvudbrott

De *antalsmässigt* vanligaste huvudbrotten bland både kvinnor och män som intogs i anstalt 2015 var narkotikabrott, tillgreppsbrott och trafikbrott. År 2015 togs 149 kvinnor och 1 870 män in i anstalt efter att ha blivit dömda för någon typ av narkotikabrott. Det motsvarar 27 procent av samtliga intagna kvinnor respektive 23 procent av samtliga intagna män. Sammanlagt 145 kvinnor (26 % av samtliga intagna kvinnor) och 1 760 män (22 % av samtliga intagna män) hade dömts för tillgreppsbrott som huvudbrott, och 76 kvinnor (14 % av samtliga intagna kvinnor) och 1 050 män (13 % av samtliga intagna män) hade dömts för trafikbrott.

Figur 17. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt, efter huvudbrott och kön 2015.

Ser man i stället till könsfördelningen hos de intagna för olika brottstyper (huvudbrott) framgår att männens andel är stor bland intagna för exempelvis sexualbrott. Av de personer som intagits för sexualbrott som huvudbrott var 99 procent män. Männerna dominerar inom samtliga brottstyper, men kvinnorna står för en relativt sett stor andel av de intagna för exempelvis stöld (9 %).

Figur 18. Andel personer som intagits i kriminalvårdsanstalt 2015, efter huvudbrott och kön. Figuren visar ett urval brott där män respektive kvinnor utgör en förhållandevis hög andel.

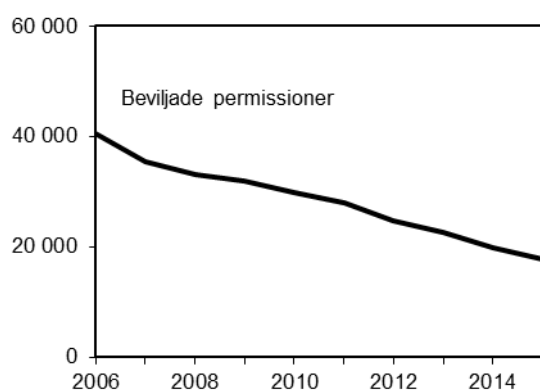
Medborgarskap

Av de totalt 4 290 personer som var inskrivna på anstalt den 1 oktober 2015 var 1 330 personer (31 %) utländska medborgare. Jämfört med 2014 är antalet i stort sett oförändrat (± 0 %), men i jämförelse med 2006 har antalet utländska medborgare mins-

kat med 14 procent. Andelen utländska medborgare har dock ökat med 3 procentenheter i jämförelse med 2006, från 28 procent till 31 procent 2015.

Utvecklingen av antalet permissioner och avvikelser från anstalt

År 2015 beviljades 17 700 permissioner, vilket är en minskning med 10 procent jämfört med föregående år. Antalet permissioner påverkas till viss del av antalet personer som är intagna i anstalt. I början av 2000-talet omarbetades dessutom föreskrifterna för att bevilja permission, och det blev därmed svårare att få permission jämfört med tidigare. Regelsystemet för permissioner ändrades igen den 1 april 2011, i och med att den nya fängelselagen trädde i kraft. Jämförelser mellan före och efter 2011 bör därför göras med viss försiktighet.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Beviljade permissioner	17 700
	-2 080 (-10 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Beviljade permissioner	17 700
	-22 800 (-56 %)

Figur 19. Antal beviljade permissioner från kriminalvårdsanstalt 2006–2015.

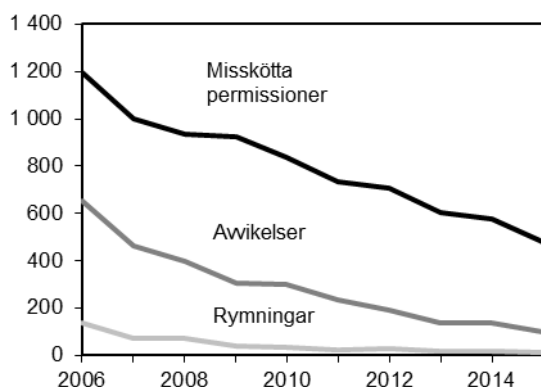
Antalet *misskötta permissioner* uppgick till 480 under 2015, vilket är en minskning med 17 procent jämfört med 2014. År 2015 missköttes 3 procent av de beviljade permissionerna. Sedan 2006 har antalet misskötta permissioner minskat kontinuerligt. Andelen misskötta permissioner har dock legat konstant kring 3 procent.

Ungefär 10 procent av de misskötta permissionerna 2015 avser uteblivande, det vill säga att de intagna inte har återvänt till anstalten när tiden för permissionen löpt ut. Övriga misskötta permissioner kan till exempel innebära att personen inte vistas på rätt ort under permissionen eller inte följer föreskrift om drogfrihet.

År 2015 *avvek* 97 personer från anstalt (öppen eller sluten), vilket är en minskning med 30 procent jämfört med 2014. Huvuddelen av avvikelserna, 87 procent, begicks vid vistelse utanför anstalt. Rymningar direkt från anstalt utgjorde 13 procent av alla avvikelser. Detta motsvarar 13 rymningar, samtliga från öppna anstalter, vilket är färre rymningar än under 2014.

Jämfört med 2006 har rymningarna minskat (-91 %). Utvecklingen ska ses i ljuset av att Kriminalvården under 2005 vidtog en rad åtgärder för att undvika rymningar. Den antalsmässigt största minskningen gäller främst rymningar från öppen anstalt (från 123 rymningar 2006 till 13 rymningar 2015). Under den senaste tioårsperioden har

även rymningar från slutan anstalt minskat. Åren 2006 och 2007 noterades det högsta antalet rymningar (14 rymningar respektive år) under perioden. Under 2015 skedde inga sådana rymningar.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Misskötta permissioner	480	-99 (-17 %)
Avvikelser	97	-42 (-30 %)
Rymningar (öppen/sluten anstalt)	13	-6 (-32 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Misskötta permissioner	480	-716 (-60 %)
Avvikelser	97	-555 (-85 %)
Rymningar (öppen/sluten anstalt)	13	-124 (-91 %)

Figur 20. Antal misskötta permissioner i kriminalvårdsanstalt, antal avvikelser från anstalt samt (därav) rymningar, under perioden 2006–2015.

Utvecklingen av antalet personer övervakade i frivård

Inom frivården övervakas de personer som dömts till skyddstillsyn eller som är villkorligt frigivna från fängelse⁸.

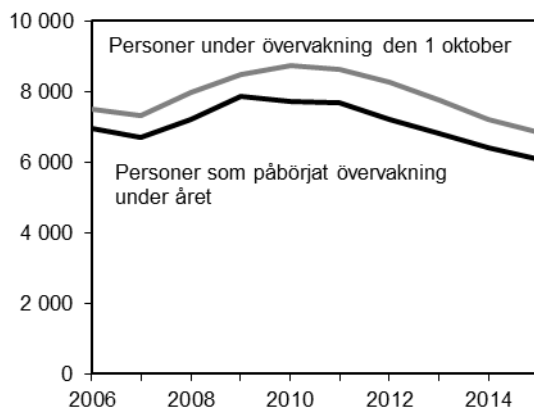
År 2015 inleddes *övervakning* av totalt 10 100 personer, vilket är en minskning med 4 procent jämfört med 2014. Sammanlagt 1 220 personer (12 %) av de övervakade var kvinnor och 8 850 (88 %) var män. Ungefär 6 090 personer (60 %) var dömda till skyddstillsyn och 3 980 personer (39 %) var villkorligt frigivna. Därutöver hade ett fåtal överflyttats från annat nordiskt land.

År 2006 inleddes övervakningar av 13 000 personer inom frivården, vilket innebär att antalet inledda övervakningar 2015 har minskat med 22 procent jämfört med 2006.

⁸ Klienter dömda till villkorlig dom med samhällstjänst *övervakas* inte av frivården, och ingår därför inte i statistiken.

Både övervakningar av personer dömda till skyddstillsyn och övervakningar i samband med villkorlig frigivning har minskat med 12 respektive 34 procent.

Den 1 oktober 2015 stod totalt 10 300 personer under övervakning, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med samma tidpunkt 2014. Jämfört med 2006 har antalet personer under övervakning den 1 oktober minskat med 16 procent.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Personer dömda till skyddstillsyn som påbörjat övervakning under året	6 090 -314 (-5 %)
---	----------------------

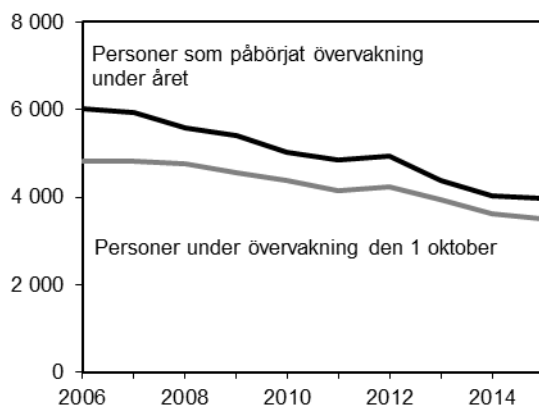
Personer dömda till skyddstillsyn under övervakning den 1 oktober	6 850 -381 (-5 %)
---	----------------------

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Personer dömda till skyddstillsyn som påbörjat övervakning under året	6 090 -856 (-12 %)
---	-----------------------

Personer dömda till skyddstillsyn under övervakning den 1 oktober	6 850 -656 (-9 %)
---	----------------------

Figur 21. Antal personer dömda till skyddstillsyn som påbörjat övervakning under året, respektive personer under övervakning den 1 oktober 2006–2015.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Villkorligt frigivna personer som påbörjat övervakning under året	3 980 -53 (-1 %)
Villkorligt frigivna personer under övervakning den 1 oktober	3 500 -133 (-4 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Villkorligt frigivna personer som påbörjat övervakning under året	3 980 -2 060 (-34 %)
Villkorligt frigivna personer under övervakning den 1 oktober	3 500 -1 330 (-28 %)

Figur 22. Antal villkorligt frigivna som påbörjat övervakning under året, respektive personer under övervakning den 1 oktober 2006–2015.

Intensivövervakning med elektronisk kontroll

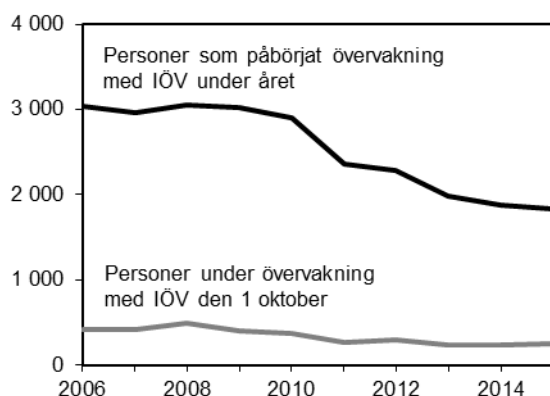
Även intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV) verkställs av frivården. IÖV är ett sätt att verkställa ett utdömt fängelsestraff om högst sex månader utanför anstalt.

Den 1 oktober 2001 infördes på försök möjligheten även för personer som är dömda till minst två års fängelse att avtjäna den sista tiden av straffet utanför anstalt, med intensivövervakning med elektronisk kontroll, så kallad *IÖV-utsluss*. Från och med den 1 januari 2007 har IÖV-utsluss kommit att ersättas med *utökad frigång*. Genom denna förändring har även målgruppen för den tidigare IÖV-utslussningen blivit större.

År 2015 började 1 830 personer avtjäna ett fängelsestraff genom intensivövervakning. Av dessa var 13 procent kvinnor och 87 procent män. De vanligaste brotten bland personer som påbörjade intensivövervakning var brott mot trafikbrottslagen, framför allt rattfylleri (inklusive rattfylleri under påverkan av narkotika och grovt rattfylleri). Cirka 51 procent, eller 927 personer, av dem som påbörjat intensivövervakning med elektronisk kontroll var dömda för brott mot trafikbrottslagen.

Totalt sett har antalet personer som påbörjat intensivövervakning under 2015 minskat med 3 procent jämfört med 2014. Antalet påbörjade intensivövervakningar har minskat för de flesta typer av brott. Antalet personer som påbörjat intensivövervakning har minskat kontinuerligt sedan 2008. I ett längre perspektiv, jämfört med 2006, har antalet minskat med 40 procent.

Den 1 oktober 2015 övervakades 251 personer med elektronisk kontroll, vilket motsvarar en ökning på 5 procent jämfört med 2014. Jämfört med 2006 har antalet personer under övervakning den 1 oktober 2015 dock minskat med 39 procent.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Personer som påbörjat övervakning med IÖV under året	1 830 -50 (-3 %)
Personer under övervakning med IÖV den 1 oktober	251 +11 (+5 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

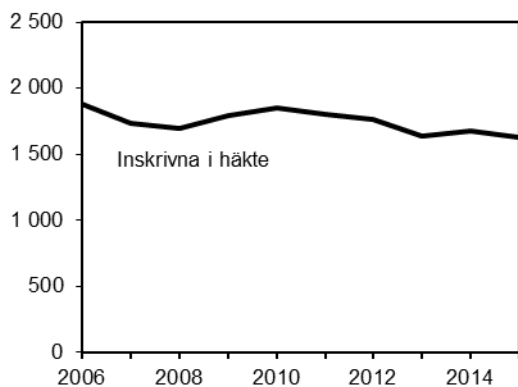
Personer som påbörjat övervakning med IÖV under året	1 830 -1 210 (-40 %)
Personer under övervakning med IÖV den 1 oktober	251 -161 (-39 %)

Figur 23. Antal personer som påbörjat intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV) under året, respektive personer som var under intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV) den 1 oktober, 2006–2015.

Utvecklingen av antalet personer inskrivna i häkte

Den 1 oktober 2015 var 1 630 personer inskrivna i häkte, vilket är en minskning med 3 procent jämfört med den 1 oktober 2014. Ungefär 7 procent var kvinnor och 93 procent män. Bland samtliga personer var 82 procent häktade och 4 procent anhållna eller gripna. De övriga personerna inskrivna i häkte (14 %) avtjänade till exempel fängelsestraff, hade tagits i förvar enligt utlänningslagen eller hade omhändertagits enligt lagen om vård av unga eller lagen om vård av missbrukare. Jämfört med 2006 har antalet personer som var inskrivna i häkte den 1 oktober minskat med 13 procent.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

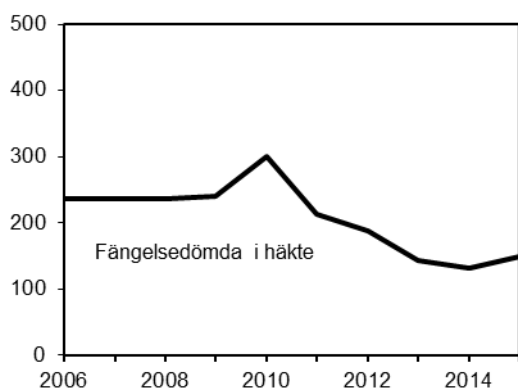
Inskrivna i häkte den 1 oktober	1 630
	-45 (-3 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Inskrivna i häkte den 1 oktober	1 630
	-251 (-13 %)

Figur 24. Antal personer inskrivna i häkte den 1 oktober 2006–2015.

Den 1 oktober 2015 avtjänade 149 personer fängelsestraff i häkte (verkställighetsfall). Av dem var 6 kvinnor och 143 män, det vill säga 4 respektive 96 procent. Antalet verkställighetsfall ökade med 14 procent jämfört med året innan. Den högsta nivån under den senaste tioårsperioden kan noteras för 2010, med 301 verkställighetsfall.

År 2015 och förändring jämfört med år 2014:

Verkställighetsfall den 1 oktober	149
	+18 (+14 %)

År 2015 och förändring jämfört med år 2006:

Verkställighetsfall den 1 oktober	149
	-88 (-37 %)

Figur 25. Antal verkställighetsfall (fängelsedömda) i häkte den 1 oktober 2006–2015.

Statistikens innehåll

Kriminalvården

I kriminalvårdsstatistiken redovisas i huvudsak personer dömda till fängelse som intagits, respektive är inskrivna, i anstalt eller som avtjänar fängelsestraff med intensivövervakning med elektronisk kontroll (IÖV). Därtill redovisas statistik över personer dömda till skyddstillsyn och villkorligt frigivna som påbörjat övervakning inom frivården. Statistiken innehåller också uppgifter om häktade personer, permissioner och avvikelser.

I häktena tar man hand om de personer som misstänks för brott och som gripits, anhållits eller häktats. Häktena kan även ta in fängelsedömda personer, så kallade verkställighetsfall. Oftast tas dessa in i väntan på utplacering på anstalt. Dessutom tar man hand om personer som omhändertagits med stöd av olika lagar, till exempel vård av psykiskt sjuka, missbrukare eller unga lagöverträdare och personer som ska utvisas ur landet.

En person kan förekomma i statistiken flera gånger under samma år om personen omhändertagits av kriminalvården vid flera tillfällen under året, eftersom statistiken redovisar händelser, till exempel antalet intagningar i kriminalvårdsanstalt eller antalet inskrivningar i frivård.

Fängelsepopulationen kan mätas på olika sätt. Ett sätt är att redovisa uppgifter om personer som tas in i anstalt under ett visst år, vilket kallas *intagningsstatistik*. Ett annat sätt är att redovisa uppgifter om de personer som befinner sig i en anstalt vid ett givet tillfälle. Då får man med både nyintagna och dem som befinner sig i anstalten sedan tidigare.

Intagningsstatistiken domineras av personer som dömts till kortare strafftider, medan statistiken över personer inskrivna i anstalt domineras av personer som dömts till längre strafftider. Eftersom fördelning efter kön, ålder och brott varierar med strafftidens längd blir även dessa resultat olika beroende på vilken statistik som används.

I statistiken redovisas de personer som är föremål för insatser inom kriminalvården efter ålder, kön, medborgarskap (svenskt eller utländskt), huvudbrott och strafftidens längd.

Kategorisering av brott

Brottsredovisningen utgår från det lagrum (författning, kapitel, paragraf, stycke etc.) som personen dömts efter. Se sammanfattningen *Personer lagförda för brott*, för en närmare beskrivning av brottskategoriseringen.

En person kan vid samma tillfälle dömas till en kriminalvårdspåföljd för flera brott. I tabellerna redovisas brotten därför efter huvudbrott (se avsnittet *Definitioner och begrepp* i årsboken *Kriminalstatistik*).

Insamling och bearbetning

Kriminalvårdsstatistiken samlas in och kontrolleras av Kriminalvården som sammanställer aggregerade underlag till den officiella statistiken. Statistiken granskas, sammanställs i tabeller och publiceras av Brå.

Kriminalvårdsstatistiken sammanställs genom bearbetningar av uppgifterna i Kriminalvårdsregistret (KVR) och övriga klientadministrativa system. Statistiken innehåller dels uppgifter från domstolsrutinen i rättsväsendets informationssystem (RI), dels uppgifter från kriminalvårdsanstalterna, häktena, frivården, Kriminalvårdens huvudkontor och de lokala övervakningsnämnderna.

Jämförelser över tid

Statistik över kriminalvårdens klienter har producerats sedan 1830. Statistikens tillförlitlighet och jämförbarhet över tid påverkas av olika faktorer. Nedan följer några kända förhållanden, som under senare tid i större eller mindre utsträckning kan ha påverkat statistiken.

- I samband med produktionen av 2015 års kriminalvårdsstatistik har Kriminalvården gjort förändringar i hur variabeln *tidigare kriminalvårdspåföljd* tas fram. Variabeln redovisas i tabell 5.5 efter följande tre ömsesidigt uteslutande kategorier: *ingen påföljd*, *endast frivård* samt *frihetsberövande*.

Förändringarna har gjorts för att åtgärda ett tidigare programmeringsfel som inneburit att Kriminalvården hittills har underskattat antalet personer som haft en tidigare *frihetsberövande* påföljd. Eftersom variabelns tre kategorier är ömsesidigt uteslutande innebär en underskattning i en kategori samtidigt en överskattning i de andra kategorierna. Främst har kategorin *ingen påföljd* överskattats i tidigare redovisningar av statistiken. Se dokumentet *Beskrivning av statistiken (RV0401)* för en mer utförlig beskrivning av hur variabeln räknas fram.

Tidigare publicerade statistikvärden i tabell 5.5 för åren 2011–2014 har korrigerats i samband med 2015 års statistik. Tabeller med korrigerade värden för åren 2004–2010 finns tillgängliga på Brås webbplats, www.bra.se.

Utöver förändringarna i framtagningen av variabeln har Kriminalvården även förändrat definitionen av variabeln. Tidigare definierades variabeln *tidigare kriminalvårdspåföljd* som typ av kriminalvårdspåföljd där verkställigheten har pågått inom de senaste fem åren före starten av nu aktuell verkställighet. Nu definieras variabeln i stället som typ av kriminalvårdspåföljd där verkställigheten har påbörjats inom de senaste fem åren före starten av nu aktuell verkställighet.

- I juni 2015 korrigerades tabell 5.12, om antalet rymningar från slutet anstalt, vad gäller uppgifterna för åren 2007, 2008 och 2009. Uppgifterna hade tidigare felregistrerats i Kriminalvårdens system, som inte längre kan återskapa underlaget i sin helhet. Detta gör att uppgifterna för dessa år inte summerar upp till totalsummorna. Totalsummorna för dessa år kan alltså var något under- eller överskattade.
- I samband med publiceringen av 2014 års tabeller korrigerades vissa uppgifter för 2013 i tabell 5.12.
- I samband med publiceringen av 2014 års statistik slogs åldersgrupperna 15–17 år och 18–20 år samman till en åldersgrupp (15–20 år). Sammanslagningen gjordes för att undvika redovisning av små tal.
- I samband med produktionen av kriminalvårdsstatistiken 2013 började tabellerna 5.2, 5.11 och 5.15 redovisas uppdelade efter kön. Det innebär att de flesta tabeller nu redovisas både för samtliga personer och för kvinnor respektive män.
- I oktober 2012 korrigerades ett antal uppgifter i tabell 5.17 för 2009. Uppgifterna korrigerades på grund av felaktigheter.
- I april 2012 träffade Kriminalvården och Brå en överenskommelse om informationsutbyte avseende kriminalvårdsstatistiken. I samband med framtagandet av överenskommelsen uppdaterades dokumentationen för kriminalvårdsstatistikens innehåll och uppbyggnad. Inga beräkningar i statistiken förändrades och arbetets påverkan på statistiken antas vara marginell.

- I samband med publiceringen av 2011 års tabeller reviderades vissa uppgifter från tidigare år. Revideringar gjordes i tabellerna 5.3, 5.6, 5.9, 5.10 och 5.14. Uppgifterna reviderades på grund av felaktigheter, och en del uppgifter i tabellerna 5.9, 5.10 och 5.14 finns inte längre tillgängliga.
- I och med att den nya fängelselagen (2010:610) trädde i kraft den 1 april 2011, ändrades regelsystemet för permissioner. Jämförelser mellan före och efter 2011 bör därför göras med viss försiktighet
- Från och med 2006 års utgåva av *Kriminalstatistik* har tabellerna avseende kriminalvårdsstatistik sorterats om, jämfört med tidigare års publikationer. Huvudprincipen är att i de första tabellerna redovisa tidsserier, och därefter mer detaljerade uppgifter om aktuellt år. På så sätt får kriminalvårdsavsnittet samma struktur som övriga kapitel i publikationen.
- Den 1 januari 2007 ersattes IÖV-utsluss av utslussningsåtgärden *utökad frigång*. Detta är en mer flexibel utslussningsåtgärd, som i mycket påminner om den tidigare åtgärden IÖV-utsluss. För att beviljas utökad frigång måste den intagne ha avtjänat halva strafftiden, dock minst tre månader, av sitt straff. Personen bör vara placerad i öppen anstalt när den utökade frigången påbörjas. Införandet av utökad frigång kan medföra en minskning i statistiken över inskrivna i anstalt den 1 oktober.
- Sedan 2005 års utgåva av *Kriminalstatistik* finns det skillnader i vissa tidsserier jämfört med tidigare publikationer. Kriminalvården har gjort korrigeringar, dels därför att siffrorna inte tagits fram på likartat sätt över åren (se tabell 5.7), dels därför att registrering av misskötsamhet skett på olika sätt i grundsystemet (se tabell 5.11 samt tabell 5.12). Från och med 2005 är detta åtgärdat.
- År 2005 utökades statistikredovisningen genom att uppgifterna i flertalet tabeller kompletterades med särredovisning för kvinnor och män.
- Den 1 april 2005 infördes på försök en utökad möjlighet till intensivövervakning med elektronisk kontroll för personer som dömts till fängelse. Med de nya reglerna kan även personer med en strafftid på högst sex månader ansöka om intensivövervakning med elektronisk kontroll; tidigare gällde det endast personer med en strafftid på högst tre månader.
- Den 1 april 2005 infördes på försök en utökad målgrupp för IÖV-utsluss. Utökningen innebar dels att personer som dömts till mellan 18 månaders och två års fängelse kunde avtjäna de sista fyra månaderna av strafftiden i bostaden med intensivövervakning med elektronisk kontroll, dels att personer som dömts till minst två års fängelse fick möjlighet att avtjäna de sista sex månaderna av strafftiden i bostaden med intensivövervakning med elektronisk kontroll. Tidigare var målgruppen personer som dömts till minst två års fängelse, och då gavs möjlighet att avtjäna de sista fyra månaderna med intensivövervakning med elektronisk kontroll.
- År 2003 genomfördes en systemomläggning. Det gamla Kumulativregistret (KUM) ersattes av Kriminalvårdsregistret (KVR). Systembytet har medfört att brott i utländska domar behandlas på samma sätt som i svenska domar och inkluderas i KVR. Meningen är att all klientinformation i kriminalvården ska finnas samlad i KVR:s databas. Detta bör även kunna undanröja vissa av de problem eller felaktigheter som uppstått i och med att informationen lagrats i flera system och förts från ett system till ett annat.

- Den 1 oktober 2001 inleddes en treårig försöksverksamhet som innebar att långtidsdömda skulle kunna avtjäna den sista delen av sin strafftid i bostaden med intensivövervakning med elektronisk kontroll, så kallad IÖV-utsluss. Utslussningen är ett steg på vägen mot frihet, som gav den intagne möjligheten att gradvis anpassa sig till livet utanför anstalten. Den intagne skulle ha dömts till minst två års fängelse och ansetts ha behov av att påbörja utslussningen i samhället. Vidare skulle den intagne ha någon form av sysselsättning (arbete, studier) under utslussningsperioden och hålla sig absolut alkohol- och drogfri. Utslussningen kunde ske tidigast fyra månader före villkorlig frigivning. Införandet av IÖV-utsluss kan medföra en minskning i statistiken över inskrivna i anstalt den 1 oktober.
- Den 1 september 2000 trädde nya regler för normalpermission i kraft. De innebär att man från detta datum endast kan få en permission per månad (tidigare kunde man dela upp tiden till flera permissioner). Samtidigt tydliggjordes reglerna för särskild permission. Från och med den 1 oktober 2000 finns det också några allmänna råd när det gäller permissioner och vistelser enligt 14 § Kval (fritidsaktiviteter). Till följd av detta minskade både antalet permissioner och antalet vistelser utanför anstalt.
- År 1999 infördes möjligheten att kombinera påföljden villkorlig dom med samhällstjänst, som är ett alternativ till kortare fängelsestraff.
- Från och med den 1 augusti 1994 inleddes en försöksverksamhet med intensivövervakning med elektronisk kontroll vid sex frivårdsmyndigheter. Försöksverksamheten utökades från och med den 1 januari 1997 till hela landet. Samtidigt utökades möjligheten till intensivövervakning, till att gälla även dem som dömts till fängelsestraff på upp till tre månader mot tidigare två (se avsnittet *Definitioner och begrepp* i årsboken *Kriminalstatistik*). Införandet av testverksamheten medför en minskning i de tabeller som redovisar intagna i anstalt med strafftider under två månader för åren efter 1995 och strafftider under tre månader för åren efter 1997. Verksamheten med intensivövervakning med elektronisk kontroll permanentades 1999.
- Genom omläggning av vissa statistikrutiner är uppgifter beträffande personer i frivård från och med den 1 januari 1992 inte helt jämförbara med tidigare år.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för beslutsfattande, utredningsverksamhet, debatt och forskning.

Utifrån uppgifter insamlade från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och publicerar Brå årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser, samt i publikationen *Kriminalstatistik*.

Sedan 1995 ansvarar Brå för och publicerar den officiella kriminalstatistiken, och dessförinnan hade Statistiska centralbyrån det ansvaret. Officiell statistik över anmälda och uppklarade brott har förts sedan 1950-talet, medan statistiken över misstänkta personer förts sedan 1970-talet. Detsamma gäller även statistiken över återfall i brott. Allra äldst är statistiken över personer lagförda för brott samt kriminalvårdsstatistiken, som båda har framställts sedan 1830-talet.